

Libres i música en temps de desassossec

“D’allò mateix (1865)”

Heus aquí un fragment d'un article ("D'allò mateix") de Robert Robert, publicat a un "Tros de Paper" el 1865, a propòsit de l'epidèmia de còlera que afligí Barcelona. El text es comenta sol, però cal remarcar l'honest desig que l'epidèmia es comporti com interessa ala ciència i faci alguns "estragos" de prou consideració. Robert és el primer gran humorista sarcàstic català: s'anticipa a aquell Josep Pla que, parlant de la desesperació dels funcionaris dels ministeris de Madrid pel fet d'haver d'anar a treballar, proposa quees posin unes tauletetes al carrer, amb una pistola per si es volen suïcidar (Madrid. Un dietari, 1921).

DOS ECONOMISTES

—Li dic que pocs períodos hi ha més hermosos, des del punt de vista de l'estudieconòmic. Després de la crisi monetària, ix la industrial tot seguit, i a penes la gent indiferent a la ciència s'abandona a l'esperança d'un temps normal, ve lo còlera a brindar-nos datos que redoblen lo complexo e interessant de la qüestió. Si la malaltia sedesarrolla amb les degudes proporcions que la ciència té dret d'esperar, tindrem la sortd'experimentar fins a quin punt són certes moltes teories dubtoses.

—Jo, des de la guerra dels Estats Units tinc fet un estudi sobre lo decreixement de la població americana i sa influència en l'Europa occidental; mes perquè les deduccions meves resultin certes, necessito una mortalitat molt forta i, què vol que li digui?, tinc por que aquest còlera serà molt flux i no confirmarà pràcticament los meus datos. Al principi em vaig animar amb la confiança de que fes alguns estragos en tota la costa de Llevant, que era cosa que em convenia molt per lo meu objecte; mes si l'enfermedat segueix ambaquesta insignificància em catxifollarà: tindrè de refer lo llibre que em costa cinc anys de treball... i fóra una llàstima.

—Ca, no tingui por, ja apretarà, ja! Jo tinc preparat un folleto, i aixís que comenci a morir gent pels barris d'araval, demostraré fins a l'evidència la imperiosa necessitat de posar un correctiu a la desatentada procreació de la classe proletària.

—Malthus, eh?

—Pss... Malthus... Oh! però l'he millorat molt!

—Res, veurem. Lo cert és que lo mal no progressa i jo estic de malhumor de por deperdre cinc anys d'estudis.

—Animi's, home, animi's. Lo còlera correspondrà a lo que lícitament pot demanar-se-li, locontrari no pot ser, seria antieconòmic.

Enric Cassany Cels (Dpt. de Filologia Catalana)

Bellaterra, a 19 de març de 2020